

Το Αφγανιστάν δεν είναι ασφαλές: η Κοινή Πορεία προς τα Εμπρός (Joint Way Forward) σημαίνει δύο βήματα πίσω

Κοινή δήλωση ΜΚΟ

Η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) διαπραγματεύεται επί του παρόντος με την κυβέρνηση του Αφγανιστάν, την παράταση της Κοινής Πορείας προς τα Εμπρός (ΚΠΕ) σε θέματα μετανάστευσης. Η [ΚΠΕ](#), η οποία πρόκειται να λήξει στις 6 Οκτωβρίου 2020, υπογράφηκε στην διάσκεψη των χορηγών στις Βρυξέλλες το 2016. Όπως συμβαίνει συχνά με τις άτυπες συμφωνίες, συνήφθη χωρίς τη συμμετοχή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και χωρίς να προβλεφθεί διαφανής μηχανισμός υποβολής αναφορών για την εφαρμογή του. Η συμφωνία αποσκοπεί στη διευκόλυνση της απέλασης των Αφγανών, που ήρθαν στην Ευρώπη για να ζητήσουν προστασία, πίσω στο Αφγανιστάν. Πιστεύεται ότι η ΕΕ χρησιμοποίησε το μοχλό της αναπτυξιακής της βοήθειας προς τη χώρα για να πιέσει την αφγανική κυβέρνηση να υπογράψει αυτήν την άτυπη συμφωνία.

Ανησυχούμε ότι η δυσανάλογη στόχευση της ΕΕ στην επιστροφή και απομάκρυνση των Αφγανών από την Ευρώπη θα συνεχίσει να διαμορφώνει τις διαπραγματεύσεις. Η συνεργασία με το Αφγανιστάν, σχετικά με τις επιστροφές και την ευρύτερη διαχείριση της μετανάστευσης, δεν θα πρέπει να υπονομεύει τη συνολική προσέγγιση της ΕΕ προς το Αφγανιστάν, η οποία θα πρέπει να υπερβαίνει την κυρίαρχη διάθεση περίξ των επιστροφών, ώστε να αναγνωρίσει την περίπλοκη δυναμική της μετανάστευσης από το Αφγανιστάν και εντός της περιοχής και πρωτίστως, θα πρέπει να αντιμετωπίσει τους υποκείμενους παράγοντες αστάθειας και βίαιες συγκρούσεις στο Αφγανιστάν.

Η δυσανάλογη στόχευση της ΕΕ στις επιστροφές και τις απελάσεις στο Αφγανιστάν είναι αντιπαραγωγική και απάνθρωπη για τους ακόλουθους λόγους:

- 1) Η τρέχουσα κατάσταση ασφάλειας στο Αφγανιστάν είναι σοβαρή: ο Παγκόσμιος Δείκτης Ειρήνης ([Global Peace Index](#)) κατέταξε τη χώρα ως τη λιγότερο ειρηνική χώρα στον κόσμο για δεύτερη συνεχόμενη χρονιά. Το Αφγανιστάν αγωνίζεται ενάντια σε οξείες προκλήσεις που κυμαίνονται από τη αέναη ανασφάλεια, την αυξανόμενη δύναμη των Ταλιμπάν, τις στοχευμένες δολοφονίες, έναν μεγάλο αριθμό εσωτερικά εκτοπισμένων ατόμων (ΕΕΑ) έως τον υψηλό αριθμό επιστροφών από γειτονικές χώρες. Επιπλέον, ο αντίκτυπος της πανδημίας COVID-19 στα θέματα υγείας και οικονομίας ήταν

καταστροφικός. Η αποστολή του ΟΗΕ για το Αφγανιστάν (UNAMA) στην [έκθεσή](#) της στα μέσα του έτους τεκμηρίωσε 3.458 θύματα μεταξύ του άμαχου πληθυσμού, που είτε σκοτώθηκαν είτε τραυματίστηκαν σοβαρά, από τον Ιανουάριο έως τον Ιούνιο του 2020. Το Συντονιστικό Γραφείο Ανθρωπιστικών Υποθέσεων του ΟΗΕ (OCHA) στην [ετήσια επισκόπηση του 2020](#) πριν από την εμφάνιση της πανδημίας εκτιμά ότι σχεδόν το ένα τέταρτο του πληθυσμού της χώρας (9,4 εκατομμύρια από 38 εκατομμύρια) χρειάζονται ανθρωπιστική βοήθεια. Σύμφωνα με το Long War Journal, το [66% των περιφερειών](#) αμφισβητούνται ή βρίσκονται υπό τον έλεγχο Ταλιμπάν, σε σύγκριση με τον Ιούνιο του 2016, όταν το 21% των περιφερειών αμφισβητήθηκαν ή βρίσκονταν υπό τον έλεγχο Ταλιμπάν.

- 2) Οι Αφγανοί πρόσφυγες σε γειτονικές χώρες ζουν σε μια παρατεταμένη κατάσταση εκτοπισμού χωρίς βεβαιότητα ή προοπτικές ένταξης. Υπάρχουν περίπου τέσσερα εκατομμύρια Αφγανοί πρόσφυγες στο Ιράν και το Πακιστάν, η πλειονότητα των οποίων ζει σε μια απάνθρωπη/δεινή κατάσταση. Σύμφωνα με τον ΔΟΜ, από τον [Ιανουάριο έως τον Σεπτέμβριο του 2020](#), υπήρξαν 388.103 επιστροφές μόνο από το Ιράν και το Πακιστάν, συμπεριλαμβανομένων των αναγκαστικών επιστροφών. Αυτό είχε σημαντικό αντίκτυπο στην παρούσα κατάσταση στο Αφγανιστάν. Στην Τουρκία, οι Αφγανοί ήταν η δεύτερη μεγαλύτερη ομάδα που ζήτησε [άσυλο το 2019](#). Εκεί, αντιμετωπίζουν προκλήσεις όπως ο φόβος της απέλασης, η περιορισμένη πρόσβαση στην προστασία, συμπεριλαμβανομένων των καθυστερήσεων στην εγγραφή, των δυσκολιών απόκτησης πρόσβασης σε επίσημα έγγραφα και την περιορισμένη, ή ακόμα και καθόλου πρόσβαση, στην υγειονομική περίθαλψη, εκπαίδευση και διαμονή.

Η μετανάστευση μεταξύ Αφγανιστάν και ΕΕ επηρεάζεται από πολλούς παράγοντες, λαμβάνοντας υπόψη τις αλλαγές στις γειτονικές χώρες του Αφγανιστάν. Συγκεκριμένα, οι συνθήκες για τους Αφγανούς υπηκόους στο Ιράν, το Πακιστάν και την Τουρκία έχουν αντίκτυπο στο κατά πόσον οι άνθρωποι μπορούν να μείνουν σε αυτές τις χώρες, πρέπει να επιστρέψουν στο Αφγανιστάν ή να πρέπει να προχωρήσουν. Η συνεργασία μεταξύ Αφγανιστάν και ΕΕ δεν μπορεί να εξεταστεί χωρίς να ληφθεί υπόψη η περιφερειακή δυναμική.

- 1) Οι Αφγανοί, η δεύτερη μεγαλύτερη ομάδα ανά εθνικότητα ατόμων που ζητούν άσυλο στην Ευρώπη το 2019, υπόκεινται σε πολύ [διαφορετική μεταχείριση](#) σε ολόκληρη την Ευρώπη, με την πιθανότητα η αναγνώριση των αναγκών προστασίας να ποικίλλει δραστικά από χώρα σε χώρα. Για παράδειγμα, το

ποσοστό προστασίας κυμαίνεται από 93,8% στην Ιταλία έως 4,1% στη Βουλγαρία χωρίς αξιόπιστη εξήγηση σχετικά με τη φύση των περιπτώσεών τους. Η συνεχιζόμενη ακραία απόκλιση των ποσοστών προστασίας δείχνει ότι υπάρχουν ατέλειες στα ευρωπαϊκά συστήματα ασύλου καθιστώντας πιθανό οι Αφγανοί που χρειάζονται προστασία να μην αντιμετωπίζονται δίκαια ή με συνέπεια. Οι Αφγανοί αποτελούν σχεδόν το 50% του πληθυσμού των προσφυγικών καταυλισμών στα νησιά του Αιγαίου στην Ελλάδα, όπου πάνω από 27.000 άνθρωποι μένουν να ζουν σε βαθιά ανεπαρκείς συνθήκες. Πολλοί άλλοι Αφγανοί πρόσφυγες και αιτούντες άσυλο στην Ελλάδα ζουν μέσα στην ένδεια στους δρόμους της Αθήνας.

Εάν η συνεργασία μεταξύ ΕΕ και Αφγανιστάν επικεντρώνεται αποκλειστικά ή δυσανάλογα στην απέλαση, χάνεται η ευκαιρία να συνεργαστούμε εποικοδομητικά για άλλες πολιτικές ασύλου και μετανάστευσης και η συνεργασία δεν είναι ισορροπημένη επειδή δεν αντικατοπτρίζει τις προτεραιότητες κάθε πλευράς. Η Αφγανική κυβέρνηση δικαίως ζητά αμοιβαία επωφεληή και ολοκληρωμένη συνεργασία για τη μετανάστευση, η οποία αναγνωρίζει την θετική αντίληψη της μετανάστευσης μεταξύ του Αφγανικού πληθυσμού στο Αφγανιστάν και στην Ευρώπη.

Η διεύρυνση της συνεργασίας για τη μετανάστευση θα υποστηρίξει επίσης τις δεσμεύσεις της ΕΕ να συμβάλει στην παγκόσμια κατανομή ευθυνών για τους πρόσφυγες στο πλαίσιο της εφαρμογής του Παγκόσμιου Συμφώνου για τους Πρόσφυγες (GCR), της [τριετούς στρατηγικής επανεγκαταστάσεων](#) και των φιλοδοξιών της να αναπτύξει μια κοινή προσέγγιση της ΕΕ για επανεγκατάσταση.

Λαμβάνοντας υπόψιν την τρέχουσα κατάσταση στο Αφγανιστάν και την αβεβαιότητα που αντιμετωπίζουν οι Αφγανοί αιτούντες άσυλο στην Ευρώπη, μια δυσανάλογη στόχευση σε αυξημένες επιστροφές στο Αφγανιστάν είναι άστοχη και επικίνδυνη. Εμείς ως ΜΚΟ, οι οργανώσεις υπό την ηγεσία προσφύγων και μέλη της Αφγανικής διασποράς κάνουμε τις ακόλουθες συστάσεις:

Προς την ΕΕ και τα κράτη μέλη της:

- **Διακοπή** των αναγκαστικών επιστροφών στο Αφγανιστάν λόγω της κατάστασης ασφαλείας στη χώρα και των προκλήσεων της επανένταξης των επαναπατριζόμενων από την Ευρώπη και τις γειτονικές περιοχές. Ειδικότερα, οι ευάλωτες ομάδες και οι Αφγανοί που γεννήθηκαν και μεγάλωσαν εκτός του Αφγανιστάν δεν πρέπει να επιστραφούν.

- **Ενσωμάτωση** της συνεργασίας της ΕΕ για τη μετανάστευση στη συνολική προσέγγιση της ΕΕ για το Αφγανιστάν. Η συνεργασία για τη μετανάστευση δεν πρέπει να υπονομεύει βασικούς στόχους για την ειρήνη και την ασφάλεια.
- **Αντιμετώπιση** των βασικών αιτίων του αναγκαστικού εκτοπισμού και υποστήριξη της επανένταξης των επαναπατριζόμενων, υποστήριξη της θεσμικής μεταρρύθμισης, υπεύθυνη διακυβέρνηση και διαφανείς δαπάνες βοήθειας. Η βραχυπρόθεσμη προτεραιότητα της αύξησης των μετακινήσεων στο Αφγανιστάν υπονομεύει τους ευρύτερους στόχους της ΕΕ και την ικανότητά της να συμβάλει στη διαρκή ειρήνη και ευημερία στη χώρα.
- **Δέσμευση** οικονομικής υποστήριξης που θα αντιμετωπίζει τις βασικές αιτίες του αναγκαστικού εκτοπισμού από το Αφγανιστάν στην επικείμενη διάσκεψη της Γενεύης για το Αφγανιστάν.
- **Εξέταση** της δυναμικής των περιφερειών κατά τη διάρκεια ανάπτυξης μεταναστευτικής πολιτικής σε σχέση με το Αφγανιστάν, συμπεριλαμβανομένης μιας επαναδιαπραγματευόμενης Κοινής Πορείας προς τα Εμπρός. Αυτό σημαίνει να δοθεί προτεραιότητα στη στήριξη του Αφγανιστάν για τη διαχείριση των επαναπατριζόμενων από γειτονικές χώρες.
- **Αποφυγή** σύνδεσης της αναπτυξιακής βοήθειας ή των οικονομικών δεσμών με το Αφγανιστάν, συμπεριλαμβανομένων των εμπορικών και επενδυτικών σχέσεων, με την αύξηση των αναγκαστικών επιστροφών.
- **Επέκταση** της συνεργασίας για τη μετανάστευση πέρα από την επιστροφή και την επανεισδοχή, επενδύοντας στην επέκταση των τακτικών οδών μετανάστευσης για τα άτομα που χρειάζονται προστασία και παροχή συγκεκριμένων προγραμμάτων και ευκαιριών για ασφαλή και νόμιμη μετανάστευση, συμπεριλαμβανομένης της μετανάστευσης για εκπαιδευτικούς λόγους καθώς και λόγους απασχόλησης.
- **Αίτημα** προς την ΕΑΣΟ να προετοιμάσει και να δημοσιεύσει την ανάλυση των πρακτικών που χρησιμοποιούν τα κράτη μέλη της ΕΕ με χαμηλά ποσοστά αναγνώρισης για τους Αφγανούς υπηκόους, λαμβάνοντας υπόψιν όλους τους πιθανούς λόγους της απόκλισης.
- **Τροχοπέδη** στις απαγορεύσεις ταξιδιού σε όσους επιστρέφουν εθελοντικά και σε όσους απελαύνονται - εκτός εάν θεωρούνται απειλή για την ασφάλεια ή έχουν διαπράξει σοβαρά εγκλήματα, σύμφωνα με αλλά όχι πέραν των σχετικών διατάξεων του διεθνούς δικαίου.

Προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (ΕΚ):

- **Αίτημα** προς τα αρμόδια θεσμικά όργανα της ΕΕ, κυρίως την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης (ΕΥΕΔ) και το ΕΚ, να ενημερώσουν σχετικά με την πορεία των διαπραγματεύσεων για την παράταση της ΚΠΕ και να διασφαλιστεί ότι ζητείται η γνώμη του ΕΚ και ότι μπορεί να διαδραματίσει εποπτικό ρόλο.
- **Παρακολούθηση** της προόδου της ΚΠΕ και διασφάλιση ότι η εφαρμογή της δεν παραβιάζει το διεθνές και ευρωπαϊκό δίκαιο για τα ανθρώπινα δικαιώματα, το άσυλο και άλλους σχετικούς τομείς.
- **Διασφάλιση** ότι τα αναπτυξιακά ταμεία της ΕΕ αντιμετωπίζουν τις βασικές αιτίες του αναγκαστικού εκτοπισμού και δεν εξαρτώνται από τη συνεργασία που σχετίζεται με τη μετανάστευση που επιβάλλουν οι ευρωπαίοι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής.

Bureau for Rights Based-based Development (BRD)-SWEDEN

دحقوقو پر بنسټ پراختيايي موسسه

afghanacademy
INTERNATIONAL
active since the early1980s

NORWEGIAN
REFUGEE COUNCIL